

1. Hospitace v souvislostech kurikulární reformy 15

1.1	Hospitace: funkce a využití	16
1.1.1	Hospitace jako evaluační nástroj pro hodnocení kvality výuky	16
1.1.2	Hospitace jako součást reflektivní praxe: rozvíjející hospitace	17
1.1.3	Hospitace na spojnici mezi obsahem a cíli výuky	18
1.2	Kompetence a učivo jako téma pro hospitace	19
1.2.1	Tematické zaměření hospitace: vztahy mezi klíčovými kompetencemi a učivem	19
1.2.2	Učivo a klíčové kompetence: otázka kvality výuky v centru pozornosti hospitací	21
1.2.3	Námět pro hospitace: problém formalismu ve výuce pod záminkou rozvíjení klíčových kompetencí	22
1.3	Hospitace mezi teorií a praxí: o úloze pojmů ve výuce	23
1.3.1	Námět pro hospitace: od bezprostřední zkušenosti k zobecňování	24
1.3.2	Přispívat k součinnosti mezi teorií a praxí	27
1.4	Proč se zabývat rozvíjejícími hospitacemi	27

2. Učitel jako reflektivní praktik: podpora kvality realizace kurikula 29

2.1	Zkoumání realizace kurikula: spojení hospitace s výzkumem	30
2.2	Vyučování: mezi teorií a praxí	31
2.2.1	Povaha vyučování	32
2.2.2	Vyučování jako komplexní praktická činnost	33
2.3	Učitelská intuice a improvizace	35
2.4	Role teorie v učitelově jednání	37
2.4.1	Mezi rutinou a inovací	38
2.4.2	Od nepoučené intuice k sekundární intuici	40

3. Podpora reflektivního praktika: rozvíjející hospitace jako způsob akčního výzkumu 43

3.1	Akční výzkum: od zkoumání k zlepšování praxe	45
3.2	Rozvíjející hospitace jako způsob akčního výzkumu	47
3.3	Rozvíjející pojetí hospitace	49
3.3.1	Hospitace jako informační uzel mezi obecnými a jedinečnými stránkami vzdělávání	51
3.3.2	Od intuice k profesnímu porozumění: rozlišovat lepší a horší situace výuky	54
3.3.3	Hospitace jako nástroj pro analýzu	56
3.3.4	Fáze rozvíjející hospitace anebo shrnutí do metodického postupu	59

4.	Virtuální hospitace v projektu Kurikulum G	63
4.1	Virtuální hospitace jako zvláštní případ rozvíjející hospitace	64
4.2	Cíl a zaměření virtuálních hospitací	68
4.3	Jak se dělá virtuální hospitace	69
4.3.1	Pořizování videozáznamu	73
4.3.2	Zpracování videozáznamu, autoevaluace a analýza hodiny	75
4.3.3	Zveřejnění vyučovací hodiny: diskuse	79
4.4	Shrnutí dosavadních zkušeností	84
5.	Videostudie: výzkum založený na analýze videozáznamu výuky	87
5.1	Videostudie: analýza a evaluace výukových situací	88
5.2	Od učiva ke kompetencím: předmět zájmu videostudií	90
5.3	Metodika videostudií: výzkum kvality výukových situací z hlediska rozvíjení kompetencí	94
5.3.1	Konceptová analýza	96
5.3.2	Obsahová jádra a jádrová činnost ve výuce	99
5.3.3	Konceptový diagram	100
5.4	Analýza kvality výukových situací	107
5.4.1	Kategorizace výukových situací podle kvality	107
5.4.2	Kategorizace výukových situací podle dosažené cílové úrovně	108
5.4.3	Kategorizace výukových situací podle motivace žáků a naléhavosti alterací	108
5.4.4	Indikátory pro určení kvality situací výuky	108
5.4.5	Spojení hodnocení s určením cílové úrovně, motivací žáků a naléhavosti alterací	109
5.5	Typy situací podle kvality	111
5.5.1	Selhávající situace	111
5.5.2	Nerozvinuté situace	112
5.5.3	Podnětné situace	112
5.5.4	Rozvíjející situace	113
6.	Hospitační videostudie: snímky výukových situací a jejich analýza	115
6.1	Zaměřenost analýzy výuky v hospitační videostudii	116
6.2	Postup hospitační videostudie: charakteristiky jednotlivých složek (kroků)	116
6.2.1	Anotace výuky	117
6.2.2	Analýza výukových situací	117
6.2.3	Alterace výukových situací	119
6.3	Hospitační videostudie biologie: Taxonomie měkkýšů	120
6.3.1	Anotace	120
6.3.2	Analýza	122
6.3.3	Alterace	124
6.4	Hospitační videostudie anglického jazyka: Blogging	127
6.4.1	Anotace	127
6.4.2	Analýza	130
6.4.3	Alterace	131

6.5	Hospitační videostudie výtvarné výchovy: Smysly, city, rozum	134
6.5.1	Anotace	134
6.5.2	Analýza	137
6.5.3	Alterace	138

7. Shrnutí poznatků z hospitačních videostudií 143

7.1	Otázky co, jak, proč	144
7.2	Tematická a konceptová vrstva: „CO“ dvakrát jinak	145
7.2.1	Tematická vrstva	147
7.2.2	Konceptová vrstva	149
7.3	Abstrakce a generalizace: mezi tématy, koncepty a klíčovými kompetencemi	152
7.3.1	Abstrakce: mezi tématy a koncepty	152
7.3.2	Generalizace: ke klíčovým kompetencím	153
7.4	Kompetenční vrstva	154
7.5	Souhrnný přehled vrstev a jejich přechodů	161

Závěrem aneb moudrost praxe poučená teorií 163

Literatura 171

Summary 179

Seznam obrázků, tabulek a pohledů do výuky 181

O autorech 183